

ΛΑΤΙΝΙΚΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

ΘΕΜΑ:
LECTIO XLIX

Δανάη Γεωργιάδου, Σύμβουλος Λατινικών, Β.Δ.
Μ.Α. στην Κλασική Φιλολογία

Υπεύθυνος ΕΜΕ: Πέτρος Πέτρου

Το πιο κάτω υλικό συμπληρώνει αυτό που ήδη περιέχεται στην ιστοσελίδα του ΥΠΠ,
στη διεύθυνση:

http://www.schools.ac.cy/eyliko/mesi/Themata/latinika/ypost_yliko_c_lyk.html

ΜΑΘΗΜΑ XLIX (Lectio undequingagesima) Η ΠΟΡΚΙΑ ΚΑΙ Ο ΒΡΟΥΤΟΣ

Να εξηγήσετε σε ποιες από τις παρακάτω προτάσεις υπάρχει γερονδιακή έλξη
και αν αυτή είναι υποχρεωτική ή προαιρετική.
Εκεί όπου δεν υπάρχει γερονδιακή έλξη, αν μπορεί να γίνει, να την κάνετε.

1. Quam multas imagines fortissimōrum viroꝝ -non solum ad intuemdum, verum etiam ad imitandum- scriptōres et Graeci et Latīni nobis reliquērunt! (μάθημα XXXII)
2. Quas ego, cupidus bene gerendi et administrandi rem publicam, semper mihi proponēbam. (μάθημα XXXII)
3. Colendo et cogitando homines excellentes animum et mentem meam conformābam. (μάθημα XXXII)
4. Sic enim -laudem et honestātem solum expetendo, omnes cruciātus corporis et omnia pericula mortis parvi esse ducendo- me pro salutē vestrā in tot ac tantas dimicatiōnes obicere potui. (μάθημα XXXII)
5. Porcia, Bruti uxor, cum viri sui consilium de interficiendo Caesare cognovisset, cultellum tonsorium quasi unguium resecandōrum causā poposcit. (μάθημα XLIX)
6. Clamōre deinde ancillārum in cubiculum vocātus Brutus ad eam obiurgandam vēnit. (μάθημα XLIX)

Λεξιλόγιο

uxor -ōris, θ.3: σύζυγος / de (πρόθ.) + αφ.: περί του (=αναφοράς) / consilium -ii, ουδ.2: σχέδιο / interficio, -fēci, -fectum, -ficere, γ': σκοτώνω / cognosco, cognovi, cognitum, cognoscere, γ': γνωρίζω / cultellus -i, αρ.2: μαχαιράκι, ξυράφι (υποκορ. του culter, cultri) / tonsor -ōris, αρ.3: κουρέας, «μανικιουρίστας» / tonsorius -a -um: του μανικιουρίστα / quasi (επίρρ. παραβολ.): σαν να, σαν, δήθεν / unguis -is, αρ.3: νύχι / posco, poposci, poscere, γ': ζητώ / reseco, -secūi, -sectum, -secare, α' (re + seco): κόβω / velut (επίρρ. παραβολ.): σαν να (σύνδ. παραβολ.): ως, σαν / forte (επίρρ.): τυχαία, ίσως / elabor, -lapsus sum, -labi, αποθ.γ': (ξε)γλυστρώ / vulnero, α': πληγώνω / clamor -ōris, αρ.3: κραυγή / ancilla -ae, θ.1: υπηρέτρια / cubiculum -i, ουδ.2: κρεβατοκάμαρα / voco, α': καλώ / obiurgo, α': μαλώνω / venio, vēni, ventum, venire, δ': έρχομαι / officium -ii, ουδ.2: καθήκον, έργο, τέχνη / praeripio, -ripūi, -reptum, -ripere, γ' (rapio, rapūi, raptum, rapere): αρπάζω, κλέβω / secreto (επίρρ.): κρυφά / temerarius -a -um: ασυλλόγιστος / factum -i, ουδ.2: πράξη / certus -a -um: βέβαιος / indicium -ii, ουδ.2: απόδειξη, τεκμήριο / amor -ōris, αρ.3: αγάπη / erga (προθ.) + αιτ.: προς / molior, molitus sum, moliri, αποθ.δ': μηχανεύομαι, σχεδιάζω / experior, expertus sum, experiri, αποθ.δ': δοκιμάζω / volo, volui, velle (Βλ. ΔΓ σελ. 88): θέλω, εύχομαι / aequus -a -um: ίσος, δίκαιος / ferrum -i, ουδ.2: σίδερο, σιδερένιο εργαλείο (= όπλο) / interimio, -ēmi, -emptum, -imere (inter + emo), γ': εξολοθρεύω / sententia -ae, θ.1: γνώμη, άποψη, κρίση / ex sententia: κατ' ευχήν / cedo, cessi, cessum, cedere, γ': παραχωρώ

1. Να γράψετε τη μετάφραση του κειμένου του μαθήματος XLIX.
2. Να μετατρέψετε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο με εξάρτηση από το: **Valerius Maximus dixit...**
 - Porcia, Bruti uxor, cum viri sui consilium de interficiendo Caesare cognovisset, cultellum tonsorium quasi unguium resecandorum causa poposcit eoque velut forte elapso se vulneravit.
 - Clamore deinde ancillarum in cubiculum vocatus Brutus ad eam obiurgandam venit, quod tonsoris praeripuisset officium.
3. Να κάνετε χρονική αντικατάσταση:
cognovissent, poposcimus, moliris, elapsi estis, praeripuerunt, interemptum sit
4. Να μεταφέρετε τις προτάσεις στον αντίθετο αριθμό.
 - Aequo animo ferte mala, quae vobis acciderunt.
 - Arbitramini omnia numinibus deum regi, pueri!
 - Insidiatoris uxor, cum viri sui consilium de interficiendo consule cognovisset, valde timuit.
 - Verbum uxoris certissimum indicium amoris sui erga virum suum tale consilium molientem erat.
5. Να κάνετε τη γερονδιακή έλξη και να επισημάνετε σε ποιες περιπτώσεις είναι υποχρεωτική και σε ποιες προαιρετική. Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας. β) Να μεταφράσετε τις προτάσεις στα Ελληνικά.
 - Catilina cupidus erat (delendi hostes suos).
 - Hoc genus armorum aptum est (tegendo corpora).
 - Alexander impotens fuit (cohibendi iram suam).
 - Sapientes viri multa scripserunt (de administrando rempublicam).
 - Non aptus locus est (gerendo pugnam).
 - Omnis occasio (exercendi virtutem) capienda est.
 - Elegancia loquendi augetur (legendo oratores et poetas).
 - Impar (ferendo onus) sum.
 - Ingenium alitur (legendo libros) de claris viris.
 - Consuetudo (immolandi homines) antiqua est.
6. α) Να εξηγήσετε γιατί στις πιο κάτω προτάσεις είναι αδύνατη η γερονδιακή έλξη; β) Να μεταφράσετε τις προτάσεις στα Ελληνικά.
 - Cupidus multa audiendi sum.
 - Dixit de nihil sentiendo.
 - Ars vera et falsa diiudicandi...
 - Ista faciendo, gloriam consecutus est.
7. Να εκφράσετε με όλους τους δυνατούς τρόπους τον σκοπό.
Clamore deinde ancillarum in cubiculum vocatus Brutus (ea, obiurgo) venit, quod tonsoris praeripuisset officium.
8. Να μετατρέψετε σε μετοχική την υπογραμμισμένη πρόταση.
Porcia, cum viri sui consilium de interficiendo Caesare cognovisset, cultellum tonsorium quasi unguium resecandorum causa poposcit eoque velut forte elapso se vulneravit.

9. Να σκεφτείτε και να γράψετε, για καθεμιά από τις λέξεις του κειμένου, αν υπάρχουν λέξεις:
- ομόρριζες με αυτήν στα Αρχαία Ελληνικά και/ή
 - παράγωγες από αυτήν σε νεότερες – νεολατινικές γλώσσες (Αγγλικά, Γαλλικά, Ιταλικά κτλ)
10. Να υποδείξετε πού τονίζονται οι πιο κάτω λέξεις και να εξηγήσετε το γιατί.
amōris, consilium, cedere, praeripuisset, aequo
11. α) Τι γνωρίζετε για την ανάμειξη των γυναικών της αριστοκρατίας της Ρώμης στην πολιτική; Να συμβουλευθείτε και το μάθημα XLVII.
β) Ποια ήταν η Πορκία;